

Mens en milieu aangetast door chemicaliën

Falende rechtspraak bij een casus zwavelzuur blootstelling in Italië uit 1690

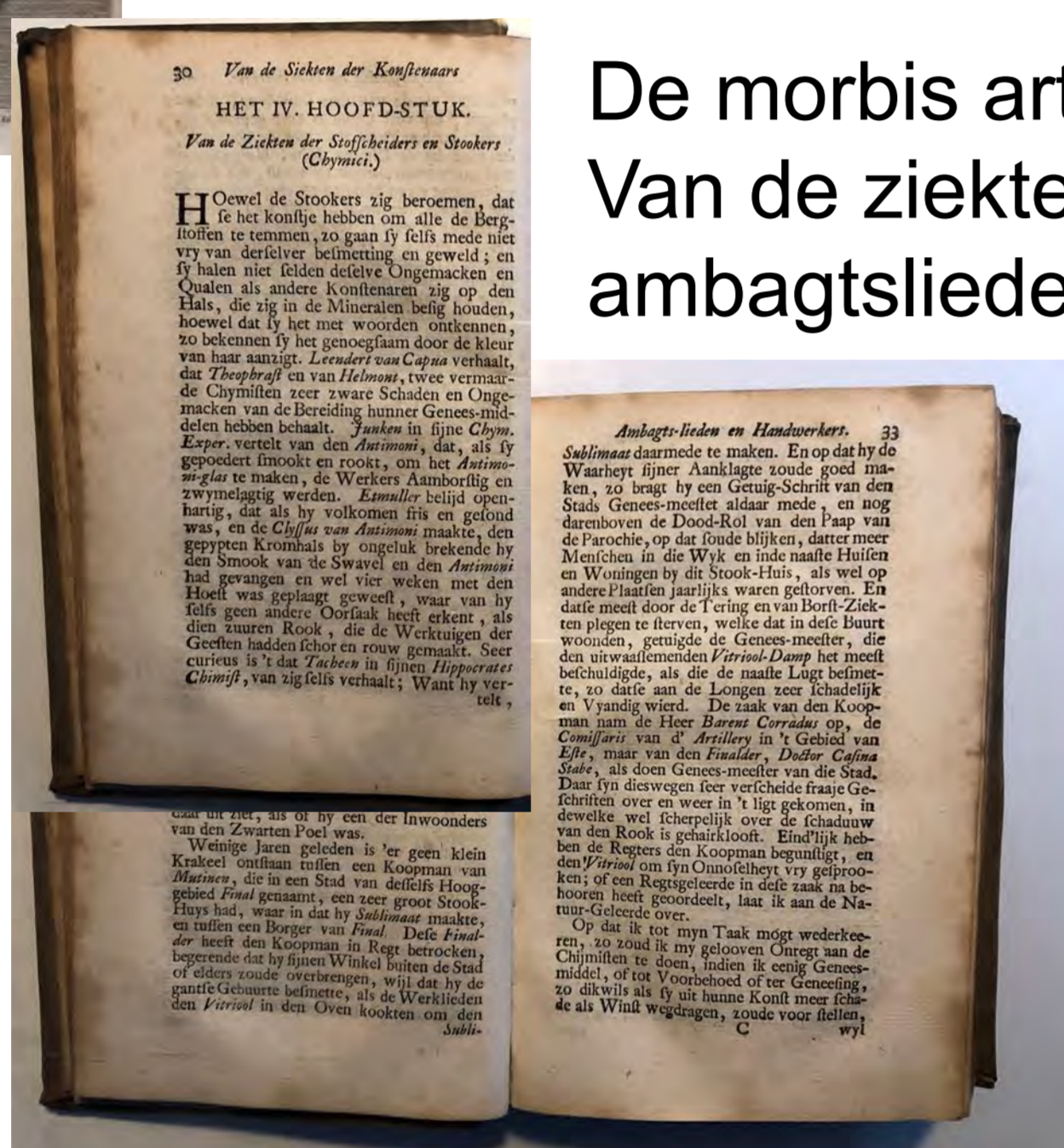
Jurjen Breedijk, Teus Brand

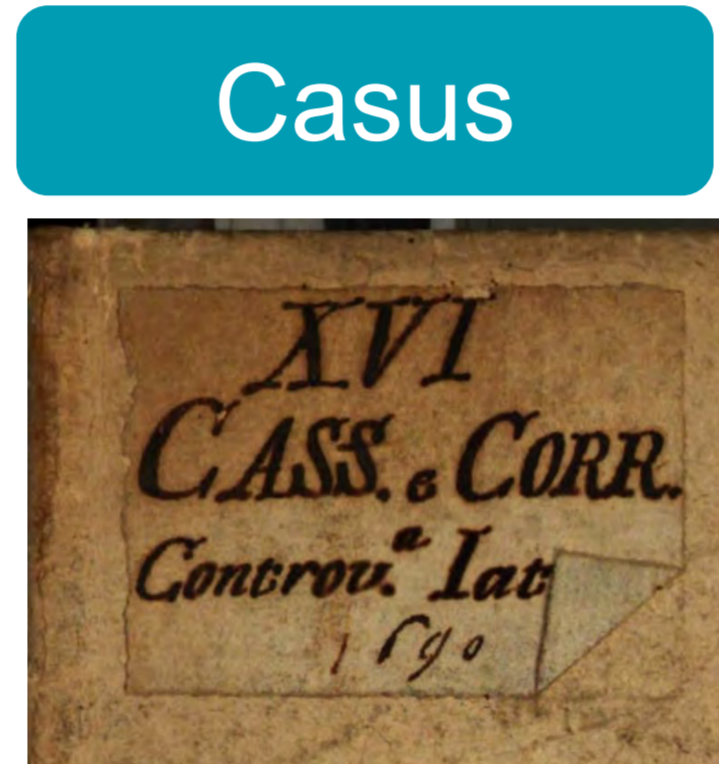
Bernardino Ramazzini (1633-1714)
Italiaanse hoogleraar
Modena / Padua

productieproces sublimatie

De morbis artificum diatriba 1700/1713
Van de ziekten der kunstenaars,
ambagtslieden en handwerkers 1724

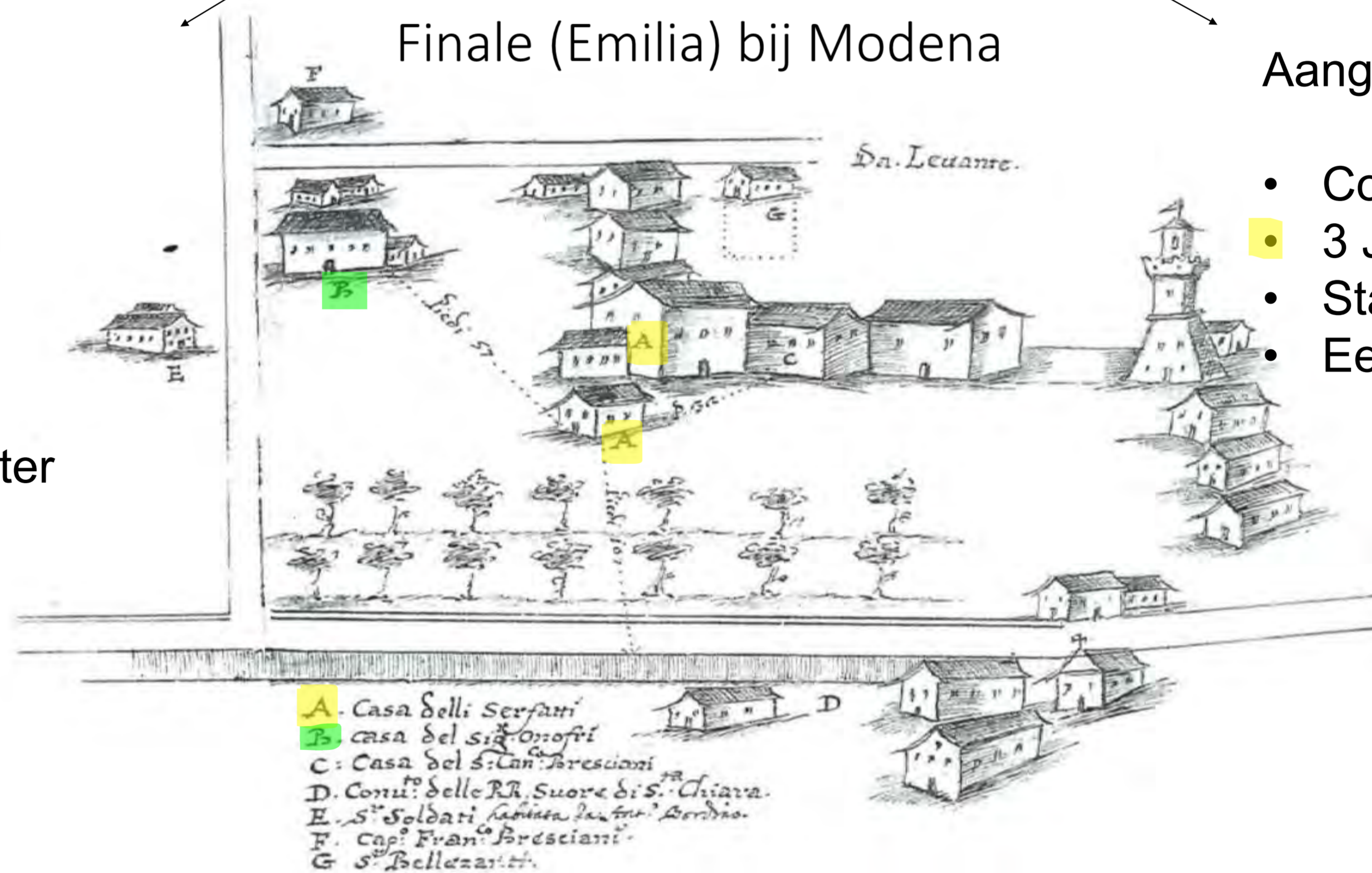
Casus

Aanklagers:

- Dr Cassina, stadsgeneesheer
- Namens burger Onofrio Onofrii
- Klacht: longklachten
- Bewijslast: medische literatuur / statistieken / parochie-dodenregister
- Eis: vertrek zwavelzuur fabriek

Aangeklaagden:

- Corradi, chemicus, comm der artillerie
- 3 Joodse gebroeders Zarfatti [Koopman]
- Start 1664, uitbreiding 1687, stop 1704
- Eerder geen (aan)klachten?

Rechtszaak

Overweging: 'En hoeveel waarde hecht men eraan te geloven dat de Rook van Vitriool, de gezondheid van degenen die hem in grote hoeveelheden inademen aanzienlijk kan schaden?'

Oordeel: 'Eind'lijk hebben de Regters den Koopman begunstigt, en den Vitriool om syn Onnoselheyt vry gesproken; of een Regtsgeleerde in dese zaak na behooren heeft geoordeelt, laat ik aan de Natuur-Geleerde over.' *Ramazzini*

Conclusie

Negatieve gevolgen bij de productie van chemische stoffen voor de direct betrokkenen en voor de omgeving waren al eeuwen bekend, maar (nog) niet juridisch erkend.

Economische belangen prevaleren boven het welzijn van burgers en het milieu in deze casus.

